

SLOVENSKI TEDNIK

Leto - Año VII.

No. 320

"EL SEMANARIO ESLOVENO"

Cena 10 cent.

Uredništvo in upravnništvo

Calle AÑASCO 2322 U. T. 59 - 3667
Sprejemanje strank vsak dan od 15.—18.

Buenos Aires, 5 oktobra 1935

Naročnina za pol leta \$ arg. 3.—; celo leto \$ 5.—

CORREO
Argentino

TARIFA REDUCIDA
FRANQUEO PAGADO
Concesión 1551

Nase mnenje

Nekateri člani naše naselbine so se izrazili, da bi nič ne škodilo, če bi glede Zveze tudi uredništvo Slovenskega tednika povedalo svoje mnenje. Temu zelo radi ustrezemo in bomo povedali naše mnenje odkrito in popolnoma nepristransko.

V dveh številkah S. T. so bila priobčena Zvezina pravila, ki jih je pripravil pripravljalni odbor in je s tem deloma rešil svojo nalogo. Dolžnost društev, ki so za Zvezo je, da takoj proučijo pravila in da nemudoma pošljejo svoje morebitne pripombe pripravljalnemu odboru, ki jih bo po možnost vpošteval. Če pa se društva načeloma strinjajo s pravilami, naj pripravljalni odbor pripravi vse potrebno za prvi kongres na katerem se odbor pravilno izvoli.

Še predno pa se ustanovi Zveze, se nam zdi potrebno in koristno tole:

Na Paternalu sta v neposredni bližini dve društvi "Prosveta" in "Ljudski oder". Po našem mnenju bosta praktično Zvezo ustvarili ravno zgoraj omenjeni društvi, zato je iz kulturnega in gospodarskega stališča potrebno, da se ti dve društvi združita ter si najameta ali kupita skupne prostore, ki seveda bi morali biti obsežni, da bi zadostovali vsaj največjim potrebam. Treba je misliti društveno sobo, knjižnica in uredništvo, vsako posebej. Salon za prireditve in domače zabave, ki bi lahko služil tudi za šolske tečaje in čitalnico. Potrebno bi bilo večje dvorišče za balincanje ali podobne igre, ki jih imamo Slovenci radi o prostem času za kratek čas. Dalje prostor za telovadbo in gugalnice za otroke. Kakor za odrasle je treba naiti v društvu tudi za otroke primerne razvedrila. S tem pa še nikakor nismo navedli vseh potreb društvenega doma. Zelo koristna in zdravi potrebna bi bila kopalnica na prostem "pileta" za moške in za ženske. Dekleta bi potrebovala svoj dekliški dom, da bi se v času odih ali brez službe imele kam zateči in da bi našle tam potrebnega razvedrila in duševnega užitka. Društvo bi moralo imeti posredovalnico za delo, itd. Tak društveni dom obe društvi lahko ustvarita in zato se nam zdi potrebno, da se obe, četudi naimočajši društvi v Buenos Airesu, združita.

Združitev obeh društev bi bilo tudi velikega pomena na kulturnem polju. Imeli bi na razpolago močan pevski zbor in dramatični odsek, ki bi bil ustanu nuditi našemu izseljenstvu nekaj, kar bi, če že ne zasenčilo, pa vsaj z lahkoto konkuriralo tujemu inportiranemu blaou, ki mnogokrat nima nobene moralne in kulturne vrednosti. Če se hočemo kulturno resnično in praktično dvigniti, moramo tudi po izobrazbi stremeti. Vse to pa ni tako enostavno, kot bi se komu morda pozdevalo.

Ne smemo pozabiti, da je za naš izseljenski

pokret velike in največje važnosti neodvisno glasilo. Da imamo tako glasilo je glavna zasluga Prosvetne organizacije. Vseh ostalih društev, ki četudi jih je šest naročenih na Slovenski tednik, ni njih uradno glasilo. Ravno to je tudi glavni vzrok, da društva ne čutijo dolžnosti agitirati za list, medtem ko bi se ne odrekale propagandi za njih prireditve, ki pa je naravno, da ne bi mela pravega odmeva vse dotlej, dokler ne bo list povsod med našimi rojaki razširjen. Zato pa morajo imeti vsa naša društva in vsi naši izseljenci enake dolžnosti in pravice.

Boj za obstoj izseljenskega glasila v Južni Ameriki ni lahek, posebno ker nima svoje moralne sile naprodaj nikomur in bi se morala pri tem kot doslej žrtvovati samo Prosvetna organizacija, kajti pripomniti moramo, da so vsi člani naročeni na Slovenski tednik in da vsak posamezn član agitira za list in mu je pridobil najmanj dva naročnika, je naravno, da če ima večje dolžnosti, sme imeti tudi večje pravice. V splošnem interesu pa je, da postane S. T. glasilo vseh društev, toliko uvidevnosti se lahko pričakuje od Prosvetne organizacije, samo je potrebno da glede glasila pripravljalni odbor Zveze stopi prejkomogoče v tozadevni dogovor z Odborom SPD. I., ki bi končno rešili to važno vprašanje.

Torej po našem mnenju bi bilo za sedaj najbolj potrebno, da se "Prosveta" in "Ljudski oder" združita. To bi bila praktična utemeljitev Zveze. Zveza pa bi morala takoj na delo, da ustanovi društva tam, kjer jih je potreba. V Berisso, Tandilu, in drugod je polno Slovencev, ki če bi jim Zveza pomagala oskrbeti vsaj čitalnico, bi bil namen dosežen.

Če hočemo res kaj resničnega pokazati in doseči na kulturnem in gospodarskem polju, moramo stopiti na plan vsi. Dela bo za vseh dovolj in še preveč. Zveza mora gledati, da ne bo enostranska, temveč da bo znala tolmačiti in dajati navodila za vse težnje in potrebe, bodisi na kulturnem ali gospodarskem polju.

Zveza stoji pred izvršitvijo velike naloge, ki bi s praktično rešitvijo imelo neprecenljivih vrednosti za Slovensko izseljenstvo v Južni Ameriki.

Tem potom apeliramo na vsa slovenska društva, člane in članice, ter na vse izseljence in izseljenke, da se pokažemo, če smo ali nismo, če smo ustanu tudi sami nekaj večjega napraviti, ali se bomo še naprej zvižali v krčih nesposobnosti in javkanja: Lepo bi bilo, če bi bilo.

V Slovenskem tedniku ima priliko vsak izraziti svoje mnenje, vendar je glavno, da besedam sledijo tudi dejanja, kajti mlatenja prazne slame je povsod po svetu in tako tudi med nami več kot dovolj.

Vojna v Afriki je pričela

Medtem ko je Mussolini v sredo govoril, so pričele italijanske čete vpadati na abesinsko ozemlje in re je s tem dejansko pričela vojna med Italijo in Abesinijo, brez da bi bila napovedana.

Takoj drugi dan v četrtek je italijanska aeronavtika pod vodstvom grofa Ciano, ki je Mussolinijev zet, bombardirala mesto Arua in Adigrat in je bilo 1700 žrtev mrtvih in ranjenih, ter več hiš porušeni med njimi tudi vladna palača, dasi rimska vlada to zanikuje bo najbrže res, ker Italija ima v načrtu koj v začetku preplašiti abesinsko ljudstvo, da bi bilo v poznejših bojih manj odporno.

Krvava drama v Afriki se je torej pričela. Kako se bo končala je vprašanje časa.

SPLOŠNA FAŠISTIČNA MOBILIZACIJA

Četudi mnogi niso verjeli, da se Mussolini toliko upa in so mislili, da mu bo Anelija in Družba narodov prekrižala svoje fašistične načrte in je bil trenutno prekleal splošno mobilizacijo, je isto izvedel v sredo ob treh popoldne in je kar z enim ukazom mobiliziral 10 milijonov mož, kar je vplivalo kakor strela z jasnega na vso svetovno javnost in to tembolj, ko so se ob istem času pričele gibati vojaške čete tudi v Afriki in so nekateri oddelki vpadli na abesinsko ozemlje.

Po vsej Italiji je bilo živahno gibanje. Sirene so tulile brez prestanka, medtem pa so se močje in fantje zbirali po kasarnah. V nekaj minutah, ko je bil izdan ukaz za mobilizacijo, so že pričeli prihajati fantje in močje od vseh strani. Ker je padal dež, so se nekateri močili, drugi pa so držali čez glavo površnike, in so prepevali stare vojaške pesmi.

V fašističnih vrstah je splošno navdušenje. Že so mislili, da se bo njih vodja Mussolini umaknil od namere v Afriki, sedaj pa so prepričani, da se ne bo in da bo vojna.

Mussolini je imel kratek ognjevit govor na ljudstvo, ki je bil prenešen potom radija po vsej Italiji.

Ob sedmih je bila fašistična mobilizacija zaključena in so se fašisti razšli nazaj na svoje domove.

S tem je Mussolini dokazal disciplino fašistične Italije, ki naj bo strah in trepet vsem, ki bi skušali ovirati njene "svete" namene.

New York. — Ko so ameriški trgovci slišali Mussolinijev govor, so takoj dvignili cene bombažu za 2 dolarja na balo in žitu 5 cent. na dolar od bušelja.

Splošna mobilizacija v Abesiniji

Kot poročajo je bila v četrtek splošna mobilizacija po vsej Abesiniji. Abesinci so celo jezni na svojega cesarja, da toliko časa odlašajo z vojno z Italijo.

Danes ob 9 uri zvečer vsi na mladinsko zabavo v ulico Paz Soldan 5150 na Paternalu

Mussolinijev govor

Ob času fašistične mobilizacije je držal Mussolini govor, ki se je glasil približno takole:

“Črne revolucionarne srajce; moški in ženske po vsej Italiji in vsi ki živite v gorah in po oceanih, poslušajte;

Prišel je odločilen trenutek za zgodovino Italije. Dvajset tisoč Italijanov se je zbralo ta trenutek, ki je največja gigantska demonstracija, kar jih beleži človeštvo. Dvajset tisoč, pa eno samo srce, ena volja in en cilj. To pomeni, da Italija in fašizem je nerazdružljivo. Samo ljudje, ki so obsedeni z največjo injoranco, morajo misliti nasprotno, ker ne razumejo, kaj pomeni fašistična Italija za leto 1935.

Več mesecev je Italija imela potrpljenje, sedaj pa so se kolese pričela vrteti bolj hitro in se ne bodo več ustavila. Ni samo vojska, ki koraka v svoji obveznosti, temveč je tudi 44 milijonov Italijanov ki gredo s svojo vojsko, vsi skupaj, trpeč v črni krivici, pomeni krivica ki nas tlači na majhnem solčnem prostoru.

Koliko obljub je bilo danih leta 1915, kadar je Italija stopila v svetovno vojno z drugimi velesilami. Potem po zmagi, ki je stala Italijo 670 tisoč mrtvih, 400.000 pobitih in 1 milijon ranjenih, ko smo sedli skupaj k mirovni mizi, smo mi morali cediti samo slino po banketu ki je bil serviran drugim.

Imeli smo potrpljenja z Abesinijo skozi 30 let, več na ne moremo. Družba narodov, namesto, da bi priznala naše pravice, govori proti nami. Za sedaj na verujem, dokler ne bom videl nasprotno, da bi francoski narod podpiral ženevske senzacije.

Dokler se mi ne dokaže nasprotno, ne verujem, da bi Angleško ljudstvo pripravljeno prelivati kri v branu ene afriške dežele, ki je dežela barbarov dežela brez pomena med civiliziranimi narodi.

Vkljub temu ne izključujemo intraišnje nevarnosti. Pripravljene smo z našo disciplino, z našim znanjem in duhom žrtev gospodarske neodvisnosti. Odgovorili bomo z vojno proti vojni. Nihče ne sme misliti, da nas bo porazil brez trdega boja. Narod ponosen na svojo čast, ne more misliti drugače. Nočemo priznati, da bi kolonijalna zadeva mogla povzročiti vojno v Evropi. To lahko govorijo tisti, ki bi radi zadevo izrabili, ampak italijanski narod ne bo nikoli drugačen kot je danes.

Je kdo proti narodu, ki mu človeštvo največ dolguje; narod herojev, svetnikov, pesnikov, artistov, kolonizatoriev, pomorščakov in emigrantov. Italija, proletarska in fašistična. Italija zmagoslavja in revolucije: Dvigni se! Naša moč bo šla čez gore in morje dalje v Afriko, kjer ta trenutek pričnemo z vojno.

Italija je klic ki gre dalje preko gor in morja. Je naš klic. Klic po pravici in zmagi.”

S tem govorom je Mussolini vrgel iskro navdušenja med italijansko ljudstvo. Nič ne trdim, da trenutno ni dosegel svojega namena, kajti narod, ki se vzgaja v injoranci že 15 let in je bil že odprej za to dovzeten in je popolnoma zapeljan, ga je mogoče naučiti za vsako spremembo iz svojega žalostnega položaja. Morali pa bi biti slepi, če bi ne videli, da bo Italija prva, ki bo zapadla proletarski revoluciji n k temu bo pripomogel ravno fašizem.

V slučaju vojne med Anglijo in Italijo bo Francija na strani prve

V slučaju, da bi na Sredozemskem morju nastala vojna med Italijo in Anglijo, zagotavlja Francija, da bo na strani Anglije.

Da bi nastala vojna med Italijo in Anglijo, nima nobene prave podlage, ker Mussolini za enkrat nima prav nič potrebe dotikati se Angleških kolonijalnih posestev, ker mu zadostuje Abesinija. Zato se je lahko francoska vlada tako izjavila. Kar pa se tiče zadeve med Italijo in Abesinijo, pa Francija ni nikoli nič rekla, da bi Italija ne imela prav.

Družba narodov se je že vdala

Družba narodov se ni nič preveč vznemirjala, ko je doznala, da Mussolini ne bo odstopil od svoje namere v Afriki in da je že pričel z vojnimi operacijami. To pomeni, da so se že vnehali s konferencami proti Mussoliniju, ki itak nič ne zaležejo, kot niso nič zalegli v Mandžuriji in v Čaen, dokler so kapitalisti meli sredstva in ljudi za klanje in so eni ali drugi na račun ljudstva dosegli svoj namen.

Sicer pa zoleđa, kot bi se nomenili, da naj Anelija vganja komedije z Italijo, da si bo Družba narodov umila roke ter si tako ohranila navidezni prestiž.

Kot se nekaj govori, so tudi Angleži preracunali, da se jim bolj splača biti v dobrih odnosjih z Italijo kot pa z Abesinijo.

Komplot proti bolgarskemu kralju

V sredo so imeli na Bolgarskem narodni praznik in ravno na ta dan so bivši ministri s svojimi pristaši, ki pripadajo kmetski stranki, hoteli prirediti komplot proti kralju Borisu in ga strmoglaviti s prestola. Ustaja se ni posrečilo in je več upornikov zaprtih med njimi tudi bivši ministri. Ta ustaja ima baie precej zaslombe v Jugoslaviji, ker Bolgarija je poleg Albanije ki je ravno te dni dobila finančno podporo iz Italije od 70 milijonov lir za daljšo dobo v svrhu italijanske trgovine, največja zagovornica Italije.

V Združenih državah so dozidali velikanski jez

Visoko v gorovju med državama Nevada in Arizona se je te dni dogradil velikanski jez, ki je od panamskega prekopa eno največjih del v Združenih državah. Ta jez bo velikanske važnosti za gospodarski napredek Californije, Colorado, Nueva Mexico, Utah, Wyoming in Arizona, ker bo dajal električne pogonske sile za ves obrat po teh državah. Važno je, da je ta jez državna last in ne kake družbe. Predsednik Roosevelt pravi, da bo vlada gledala, da se spravi kolikor mogoče vsa industrija v državno last, ostalo pa pod državno kontrolo, da ne bodo mogle razne kapitalistične družbe delati, ko bi se jim zljubilo.

Kapitalistično časopisje se zaganja proti Rooseveltu, da uvaja v Združenih državah sovjetski sistem, ker oni smatrajo vse kar je proti njihovim interesom, da je komunistične barve.

V Severnoameriških fabrikah za municion je pričelo živahno gibanje

Fabrike, ki po vsem svetu najbolj delajo so, fabrike za municion in vojno orožje. Kot poročajo iz Washingtona, pričakujejo tamošnje fabrike za municion velikih naročil iz Evrope.

Italija je že naročila večjo množino vojnih izdelkov iz Združenih držav. Družba Chase, je skozi štiri leta delala noč in dan in bo imela kmalu izpraznjeno zalogo. Enako dela ponoči in podnevu tudi American Brass Com., ki ji kupčija izvrstno nese.

“Seoville Manufacturing Com.” je zadnje tedne zaposlila več kot 250 novih delavcev in dela tudi kar nepretrgoma 24 ur na dan. Družba je v svetovni vojni izdelavala municion za angleško vojsko. Po vojni pa, ker ni kazalo dobička, je družba izdelavala druge bolj potrebne stvari. Sedaj pa se zopet bavi izključno samo z vojnimi izdelki, ker upa s tem največ zaslužiti.

“Waterbury Tool Com.”, ki izdelava vojne aparate za aeronavtiko, je raztegnila svojo delavnico in bo zaposlila 70 od sto več delavstva, itd.

Nobeden glavnih voditeljev, noče povedati nič natančnega, kako pravzaprav je z njih kupčijo in s katerimi državami imajo zveze.

Uradniki “Remington Arms Com.”, ki je ena največjih na svetu, so izjavili, da njih družba ni dobila nobenega naročila iz Italije ali Abesinije. V kljub temu pa družba dela s polno paro in to gotovo za kako drugo državo.

Zleđa, da bodo morilei človeštva prekričali nacifiste in da bodo s svojimi moralnimi izdelki napravili izvrstno kupčijo, kar jim je glavni cilj. Skušajo prepričati ameriško ljudstvo s pomočjo vpliva na vlado, da bo vojna v Evropi ali v Afriki pravi blagoslov za Ameriko.

V slučaju, da se bo na Sredozemskem morju pričela izvajati vojna drama med Italijo in Anelijo in bodo Gibraltar Angleži zaprli, so pričele prekomorske družbe študirati drugo pot preko panamskega kanala.

Tudi drugi severnoameriški denarniki delajo razne komentarje in načrte, kako bi se dal afriški konflikt, ki bi utegnil privedi Evropo do vojne, izrabiti v svoje trgovske svrhe.

OKNO V SVET

Rim. — Italija in Nemčija si bosta v slučaju sile pomagali, tako poročajo najnovejše vesti.

Atene, Grčija. — Grčija bo mobilizirala še tri letnike za vsak slučaj.

Pariz. — Tu se prirejajo med delavskim slojem velike manifestacije proti vojni.

London. — Angleška delavska stranka se je v celoti izrekla proti nameram fašistične Italije. Italijanski socialisti iz Pariza so jim poslali brzojav v katerem naglašajo, da je fašizem največji sovražnik človeštva in da se je zato treba skupno boriti proti njemu.

Rim. — Do sedaj je šlo skozi sueški prekop v Afriko 180.000 italijanskih vojakov.

Beograd. — V Rtanj se je pripetila velika rudniška nesreča, pri čemer je bilo glasom prvega poročila 20 mrtvih, potem pa naknadno poročajo, da je mrtvih najbrže več.

GOSPODARSTVO

Piše Zadr.:

SADJERJA V ARGENTINI

Poljedelsko ministerstvo posveča v zadnjem času, veliko pažnjo sadjereji, ker vidi v tej stroki kmetijstva "veliko bodočnost". Izdelalo je načrt zakona, kateri čaka sedaj odobrenja v kongresu. Ta zakon bo določal; kakšno drevje naj se sadi, kje naj se vzamejo epiči, kako saditi in obdelovati drevje in ga braniti pred škodljivimi mrčesi. Nadalje bo določal kako sadje zbrati in sortirati ter nakladati v zaboje, kjer mora biti vedno zavito v papir na katerem se čita "Industrija Argentina". Določal bo cene ter vse ostalo, kar je v zvezi z prodajo, tako, da bo, z eno besedo rečeno; določal vse od korenin pa do ust konsumenta, kar bo brezdvomno pripomoglo k večjemu konsumu sadja in tako omogočilo kolonom, ki se ukvarjajo z pridelovanjem sadja, lažje življenje.

Glasom statistike Poljed. ministerstva, se je leta 1931, 1932, 1933 izvozilo približno 10.245.795 kg sadja, v letu 1934 11.823.251 kg. V prvih osmih mesecih tega leta, pa se je izvozilo 17.118.118 kg kar pomeni, da se je izvoz sadja zvišal za 41 o/o napram letu 1934.

JUGOSLOVANSKI IZVOZ

Iz Beograda poročajo, da je sklenila Čehoslovaška kupiti v Jugoslaviji 10.000 vagonov pšenice. Izvozna tvrdka "Prizad" pa je podpisala pogodbo za 8.000 ton jabolk, katere bo izvozila v Nemčijo.

V zadnjih štirih letih je zelo napredoval izvoz žive perutnine. Leta 1934 so Jugoslavnici izvozili za 183.630.000 dinarjev perutnine, kar predstavlja 63 o/o več kot v letih 1925-1930. Najboljši odjemalec je Italija, katera kupi 90 o/o vsega izvoza.

VELIKA NEVIHTA V SLOVENIJI

Iz Dravske Banovine poročajo, da je pretečni mesec divjala po vsej Sloveniji strašna nevihta z točo, katera je zelo poškodovala kornuzne nasade in napravila neprecenljivo škodo po vinogradih, kjer je začelo grozdje zoreti. Veliko kozoleev je polomila in odkrila nekaj hiš. Tepeno prebivalstvo gleda z strahom v bodočnost.

Predno se odločite katerega Vaših poklicati iz domovine, ali nameravate sami odpotovati v rojstni kraj, obrnite se na

Informacijski urad

Slovenskega Tednika

kjer boste dobili vsa potrebna pojasnila, da ne boste plačevali kakih nepotrebnih stroškov, kakor se navadno dogaja.

Tudi v drugih kakoršnihkoli zadevah, bodisi poškodbe na delu, posredovanja, prošnje, itd., obrnite se s zaupanjem do nas, ki Vam bomo šli na roke kolikor bo v naši moči.

Obiščite nas od 5.30 do 7 ure zvečer, ali pa nam pišite.

Argentinske vesti

Veliko politično gibanje v provinci
Santa Fe

Od kar so ubili v zbornici v Buenos Airesu senatorja za provincijo Santa Fe, Bordabeherija, je opazati po vsem teritoriju močno politično gibanje proti federalni vladi. Posebno odločen politični izraz je opaziti v glavnih mestih Rosario in Santa Fe kjer prevladujejo socialisti in komunisti. Po deželi pa imajo glavno moč radikali, ki tudi ne držijo križem rok in zahtevajo za svojo deželo popolno avtonomijo kot jim to določa ustava. Njim s se pridružili tudi radikali progresisti.

Z balkona vladne palače je govoril gubernador za provincijo Santa Fe, ki je izjavil, da je ljudski protest popolnoma na mestu, ker dežela se hoče sama vladati brez kakih političnih mešetarjev od zunaj, ki jim je glavni namen vzeti ljudstvu svobodo, in za svobodo da bo znalo ljudstvo tudi več žrtvovati kot samo proteste in shode, če bi bilo potrebno.

Splošno nezadovoljstvo

Kot povsod, tudi v Argentini ni vse tako, kot bi bilo lahko, spričo tokšnega prirodnega bogastva kot ga ima ta dežela. Vlada je v rokah veleposetnikov in takozvanih patrijotov, ki bi radi popolnoma monopolizirali vse gospodarstvo, da bi ljudstvo delalo zgolj za njih trgovske namene. Zato je opazati med ljudstvom splošno nezadovoljstvo s sedanjo vlado in jo nekateri časopisi, med katerimi je tudi "Prensa" tukajšnji največji list, v svojih vodnih članki kritizirajo.

Vsled ljudskega nezadovoljstva, vlada bolj in bolj smrdi po fašizmu, ker se ji zdi, da po teh metodah bi se se najlažje obdržala na površju. Provincija Santa Fe se je že vzdignila za ohranitev svoje demokracije in enako je tudi

DRUŠTVENE VESTI

PRIPRAVLJAJTE SE

na veliko prireditev Slovenskega prosvetnega društva I., ki jo priredi dne 3 novembra v ulici Alsina 2832 in bodo na vzporedno krasne pevske točke ter igro "Domen".

Slovensko Prosvetno Društvo I.

AÑASCO 2322 BUENOS AIRES

Vabi

na

PRVO POMLADANSKO
ZABAVO

s petjem, srečolovom in plesom
Ki se bo vršila v društvenih prostorih
V NEDELJO DNE 13. OKTOBRA
Začetek točno ob 4 uri popoldne
Za suha grla in prigrizek bo preskrbljeno
IGRA SLOVENSKI ORKESTER
K obilni udeležbi vljudno vabi

Odbor

Slovenska mladina

VABI

na lepo pomladansko zabavo s plesnim venčkom, ki se bo vršila v soboto 5 oktobra ob 9 uri zvečer do zore v salonu Paz SOLDAN 5150 na Paternalu

Svira slovenski orkester

Čisti dobiček je namenjen za v pomoč slovenskim fašističnim žrtvam.

K obilni udeležbi vabi

MLADINA

po drugih provincijah in gubernijah napeto politično ozračje, naj bolj pa v mestu Buenos Aires.

V Č E R A J

D A N E S

J U T R I

I N V E D N O

edino na poznanem

SLOVENSKEM ODDELKU

Banco Holandés

Centrala: Bm. MITRE 234, Buenos Aires; Podružnica: CORRIENTES 1900

BOSTE POSTREŽENI, KAKOR RASLUŽITE ZA VAŠE

Denarne pošiljke

Vaši družini v domovino.

HITROST — TOČNOST — NEZNATNI STROŠEK

ULOŽITE VAŠ DENAR NA HRANILNO KNJIŽICO

za ne delati celo svoje življenje,
priti na starost betežen in siromak,
za katerega nihče ne mara.

SIGURNOS — DOBRE OBRESTI

PRODAJA LADIJSKIH VOZNIH KART
(ida ali llamada)

NAJHITREJŠI PARNIKI — UDOBNOST — NAJNIŽJE CENE

NOBEDEN Vam ne more nuditi UGODNOSTI katere
boste imeli na BANCO HOLLANDES

POISKUSITE, DA SE PREPRIČATE

DOMAČE VESTI

OPERACIJA

Nevarno operacijo je srečno prestala ga. Julka Živec, soproga našega znanega dramatičnega igralca J. Živca.

Želimo skorajšno okrevanje.

OPERACIJA

Operirana na slepiču je bila ga. Marija Zlobec, znana dietantka na našem odru.

Želimo ji naglo okrevanje in mnogo zdravja!

STORKLJA

V provinci Cordoba v San Basilio pri Rio Cuarto, je štoklja že v drugo obiskala Fanea in Julko Konič, ter jima je podarila krepkega sinčka Berisa, Horasio.

Čestitamo!

SLOVENSKI EVHARISTIČNI DAN

V nedelje to je jutri dne 6 oktobra, bode na Paternalu v ulici Avalos 250 ob 10 uri dopoldne Slovenska sv. maša, po maši litanije in blagoslov z najsvetejšim. Poje slovenski mladinski cerkveni zbor.

Pridite!

Za tiskovni sklad

Ivan Šverko	\$ 1.—
Odprej	171.—
Skupaj	172.—

Srčna hvala! Rojaki in rojakinje! Podpirajte s prostovoljnimi prispevki svoj tisk. Dokler imamo lasten časopis, imamo tudi svobodno besedo.

Službo dobi (mucama), tri osebe v družini. Plača 60 pesov. Naslov prašati osebno ali telefonično na uredništvo.

Službo za vse delo dobi deklet pri angleški družini, plača 70 pesov. Klicati telefonično San Isidro 496.

Veliki zavod "RAMOS MEJIA"

+ VENEREAS

ZDRAVNIKI SPECIJALISTI

ANALIZE urina brezplačno. Analize krvi. Popolno moderno zdravljenje.

SIFILIS v vseh oblikah. Popolno zdravljenje na podlagi krvne analize (914)

KOŽA: Kronični izpahi, mozoljčki. Izpadanje las. Ultravioletni žarki.

ZLATO ŽILO: zdravimo brez operacije in bolečin.

SPOLNA ŠIBKOST: Hitra regeneracija po prof. Cicarelliju.

ZIVČNE BOLEZNI: Nevrastenja, izguba spomina in šibkost.

REVMATIZEM: kila, naduha, gofa. Šibkost srca zdravimo po modernem nemškem načinu.

PLJUČA: Kašelj, šibka pljuča.

ŽELODEC: upadel, raširjeni, kisline, težka prebava, bruhanje, rane.

ČREVA: colitis, razširjenje, kronična zapeka.

GRLO, NOS, USESA, vnetje, polipi: brez operacije in bolečin.

ŽENSKÉ BOLEZNI: maternica, jajnika, neredno čiščenje.

Naš zavod s svojimi modernimi napravami in z izvrstnimi SPECIJALISTI je edini te vrste v Argentini. — Lečenje zajamčeno. — Ugodno tedensko in mesečno plačevanje.

Pregled brezplačno

Plaza Once Rivadavia 3070

Od 9—21 ob nedeljah od 8—12

L RIVADAVIA 3070 PLAZA ONCE

Pepca Furlan:

Pomlad

Vsako leto znova
pomlad k nam prihaja!
Vsako leto z nova
nam cvetja v dar podaja!

In vsako leto spet
vračajo se ptice
in vsako leto spet
trava požene klice!

Samo ena pesem
le enkrat zazveni:
Oj, mladost, mladost,
kje, oj kje si ti!

Pepca Furlan:

Kako ti je . . .

"Kako ti je
tam v tujem svetu":
vprašujejo me oče, mati,
znanke moje, sestre brati.
— Vse dobro, draga mati, oče! —
Solza skrivaj v oko mi sili,
srce razkriti se mi hoče,
pa preveč so mi vsi mili,
da bi jim pokazala boleost,
ki edina spremljevalka
je mojih vsakdanjih cest.

D. K. D. "Iskra" v Cordobi

VABI

vse Slovenske in Hrvatske izseljence na svojo društveno prireditve, ki se vrši v soboto dne 12 oktobra t. l. v francoski dvorani v ulici Rioja št. 386. Začetek točno ob 8 uri in pol zvečer.

V z p o r e d :

- 1) El nuevo catecismo (Deklamacija v kasteljansčini)
- 2) Sedanja dekleta (Kuplet v slovenščini)
- 3) Bedni radnik (Deklamacija v hrvaščini)
- 4) Carolina (Dvospev deklic v kasteljansčini)
- 5) Proletarski mladini (Deklamacija v slovenščini)
- 6) Tone Seliškar:

KAMNOLOM

Tragedija v treh dejanjih

O s e b e :

Milan, kamnolomec: Franc Kurinčič.
Liza, njegova žena: Fanica Gregoričeva.
Adam, njegov oče: Anton Mozetič.
Alfred, obratovodja: Vladimir Saksida.
Paznik: Josip Vever.

Delavci in delavke. Čas: sedanost.

Po sporedu prosta zabava in ples do zore.

Svira izvrsten orkester Jazz-band.

Vstopnina: moški \$ 0.80; ženske in otroci prosto.

Vse prijatelje kulturnega napredka
vljudno vabi ODBOR

IZ CORDOBE

Kakor je že gotovo našim izseljencem znano iz oglasa S. T., bo dramski odsek DKD. "Iskra" spravil na oder zanimivo delaško tragedijo v 4 dejan. "Kamnolom". Ob tej priliki hočemo na kratko opisati nekoliko vsebine te igre, ki je eno najboljših del sedanje dobe.

Prvo dejanje se vrši v Milanovem stanovanju. Milan, ki se je poročil že pred osmimi leti z Lizo, ki je bila s prava dobra in skrbna žena Milanu ter sinaha očetu Adamu. Postala pa je napram njema brezbrizna in nemarna, kar sta oče in sin kmalu opazila. Zle slutnje so ju obdajale.

Liza je hodila streči Alfredu, ki je bil obratovodja v kamnolomu in je vzel Milane v službo samo zaradi lepote njegove žene. Pričela sta ljubimkovati in sta izrabljala ugodne trenutke celo na Milanovem stanovanju. To pregrešno življenje je prvi opazil oče, ko se je nekoga dne povrnil iz dela in ju je dobil v objemu. Alfred je zbežal in Lizo je hotel oče v prvem trenutku zaklati a se je slednjič premislil.

Drugo dejanje se vrši v kamnolomu. Delavci in delavke počivajo, pri opoldanskem odmoru. Pogovarjajo o Alfredu, kako brezvestno postopa z delavci. Delavci gredo na delo. Paznik izda Alfredu nekatere delavce, ki vodijo uporno gibanje proti njemu, ta nato pozove Milana in mu naznani, da bo premeščen v drugi kamnolom, Milan pa noče o tem nič slišati, ker je že vedel, da Alfred zalezuje njegovo ženo in da bi ga samo zato rad odpravil daleč proč, da bi mu ne bil v napotje. Milan postane ogorčen in hoče z dinamično patrono pognati Alfreda v zrak a mu zbeži. Milan sede na skalo in se pogovarja sam s sabo. Delo mu ni gre izpod rok in dinamita se je neprevidoma vžgala ter ga ranila, da so ga morali odnesti v bolnico.

Tretje dejanje se zopet vrši v Milanovem stanovanju. Oče Adam se togoti in bi Alfreda zdrobil, če bi ne bil zbežal pred osveto delavstva. Liza mu ugovarja. Nato vstopi Milan, ki je pri nesreči izgubil vid in pamet, ter ima grozno obnašanje. Oče gre na delo. Alfred se povrne in Liza ga sprejme z objemom. Prine se ji je darove. Pijeta likerje in pol pijana gre Liza po Milana, da bi z njim vzbudila v Alfredu ljubosumnost in je svoj namen tudi dosegla. Alfred vzame nož, da zakolje Lizo ki pa ga je prehitela in mu s silovit naglico izpuli nož ter z njim zakolje lastnega moža, Milana. Adam pride z dela in ko zagleda Milana mrtvega se bridko razjoče.

Četrto dejanje se vrši pred Alfredovo vilo. Liza je po umoru moža zbežala k Alfredu, ter ga moleduje na jo popelje s seboj v tujino a on noče o tem ničesar slišati, ker se mu je navsezadnje vendar le studila, da je postala morilka lastnega moža. Od daleč se sliši upitje množice in Alfred iz strahu zbeži. Delavci in delavke pridejo oboroženi s skladvami, med njimi Adam grozen v svoj bolesti, kričijo po maščevanju nad Alfredom . . . a dobijo le Lizo. Konec te delavske tragedije pridite in jo boste videli na dan prireditve.

Dekliska Greda

Dan Samo:

VIPAVSKA MATI

Hodil po zemlji sem naši,
in pil nje bolesti.

Hodil po zemlji sem naši,
in pil nje prelesti.

Oto Zupančič.

Kjer koli sem, vedno se povrača k tebi moje hrepenenje. Glej, zopet je udaril večerni glas tvojega zvona na moje srce.

Zapri oči, da ti v duši sijanejšje zažari predraga slika:

Z žarkimi trakovi je preplela zarja zapadno nebo, njen odsev se je razlil na kamenite gmajne, in molčeče vinograde; objel je vaški zvonik, in zalesketal v oknih otožnih hišic. Polagoma pojema, se trže in ugaša to rožnato trepetanje, in zapušča drage kraje, kakor zapušča človek svoj rodni dom: z bolestjo v duši. In že nastopa mrak, in mirna pokojna noč zagrne vse v svoj tih, ljubeči plašč. Vedno te nosim tako v svojem srcu, in spominjam se te v radosti in v veselju, v troljenju in v tesnobi.

Kjer koli sem, roma moje hrepenenje k tebi, o Vipavska moja rodna zemljica, ki te mi

sinovi tvoji vse premalo poznamo, in ki te zdaj skrunijo tujei...

Tih, ubog, in skromen je ta delček slovenske zemlje; in vendar kakor drugi hrani v sebi sreča ki te ljubijo, tebe in tvoje otroke: Zlata sreča.

Okrog ognjišča sedijo: oče, sin, in mati. Ravnokar so povečerjali, in se za hip zamislili vsak v svoje tuge in skrbi.

Polagoma je pojema ogenj sredi ognjišča; zdaj ugašal, zdaj vsplapolal, in metal čudne fantastične sence na stene.

— Molimo, se je predramila mati iz svoje britkosti.

Vrnile so se misli sina in očeta iz daljnih potovanj, in ubrala sta za materjo večerno molitev. Mrmrajoče besede so padale kakor lek v njih razbolele duše.

— Še za Toneta da bi mu Bog dal srečo, in ga vodil po pravi poti. — je molila mati.

— Še za Maričko, da bo zvesta sama sebi in nam. — je še dodala.

Oče in sin sta trudno poglasno odgovarjala. Čudovito sladka, in čudovito otožna je bila ta molitev. Zdelo se je da duše v tujini se nahajajočih ploveje nad ognjiščem, in se družijo z svojci.

Molitev je ugasnila...

Sin se je po težkem, celo dnevnem delu odpravil v posteljo; za njim je kmalu odšel oče. Ostala je le mati, kakor vedno: Prva na noge, zadnja v posteljo. Pospravila je še po hiši, in se potem trudna naslonila ob ognjišče.

Njeno srce je bilo vedno težko: zdelo se ji je, da je na dvoje razdeljeno. — En del je z skrbjo, in ljubeznijo prilepljen na ta skromen, a ljubi domek, — a drugi del tava za razpršeno ljubeznijo po svetu. — — —

Danes pa ji e posebno težko, in sladko ob enem pri duši. Prejela je dvoje pisem, predpoldne: Eno iz daljne Amerike in drugo iz Francije. Kakor blagodejen dež suhi zemlji, so bila za njo ta pisma, polna tople ljubezni.

Sin iz Francije piše med drugimi: — Ni mi slabo, — a tujina ni za mene, — in na koncu: — na svidenje kmalu mamica!

A hčerka piše iz Amerike: Hladna in mrzla je tujina —, in vas ne morem pozabiti, — in ne rodne vasice.

Sladko in otožno ji je pri sreči, ko premišljuje ta pisma. In iz oči ji polzijo solze...

GUSTAV HUBKA

uglaševalec glasovirjev

(afinador de pianos)

Diplomiran na konservatoriju v Pragi,
se priporoča lastnikom glasovirjev.

U. T. 68, Mataderos 0235

FEODORA

Da je vojska med Japonsko in Rusijo neizogibna so vedeli najboljšje v Port Arturju. Kajti dobro so vedeli za razpoloženje Japoncev in nadejati se je bilo največje vojne.

Prav tako so Rusi tudi malo dvomili o tem, da bodo z neznanim rumenim narodom hitro gotovi.

V tem trenutku se je razgovarjal veliki knez s svojimi štabskimi častniki, s katerimi je odšel po obedu v svojo sobo, pri čaši šampanjca in finih cigarah o izgledih vojne.

— Še nikakor ne morem verjeti — reče knez, medtem ko je dim svoje cigare spuščal v zrak — da bi si drznil ta rumeni narod nas napasti! Ali ni Rusija največja sila sveta, ali ne trepeče vsa Evropa pred ruskim medvedom, kakor imenujejo našo državo?

Ha, ha, ha, tudi Japonska bo imela priliko občutiti šapo tega medveda, ki jo bo raztrgala.

— Raztrgala jo bo na kosce, carska visokost, o tem ni dvoma! — vzklikne neki starejši častnik.

— Jaz pa sem prepričan, gospodje — nadaljuje veliki knez Aleksej — da smo na vse vojne možnosti dobro pripravljeni! Naše trdnjave so dobro utrjene, razpolagamo s topovi, ki daleč nesejo. Kar pa se tiče vojnih ladij, ki leže v luki, nam more dati podadmiral Virent najboljše sporočilo.

— Vaši carski Visokosti morem samo zagotoviti — odvrne že posiveli častnik — da z portarturško floto lahko odbijemo vsak napad Japoncev. Naši vojni ladji "Retvizan" in "Cesarjevič" sta tako trdno zgrajeni, da jima ne more nihče škodovati!

— Prepričan sem — spregovori veliki knez Aleksej, ko je napravil dolg požirek iz svoje čaše — da so ti Japonci še daleč za nami in da nimajo niti pojma o naših izumih!

Zelal bi, da bi dobili vojno napoved to noč, tedaj bi že lahko jutri poslal njegovemu veličanstvu carju brzojavko o zmagi.

Navsezadnje pa, gospoda moja — nadaljuje knez Aleksej ko je stopil k svoji pisalni mizi in vzel iz predala neko brzojavko — bi vam rad povedal še nekaj razveseljivega:

Admiral Marakov je s svojim brodovjem blizu Port Arturja!

— Admiral Marakov! — so vskliknili vsi navdušeno. — Tedaj smo zaščiteni!

— Admiral Marakov — nadaljuje knez Aleksej — je baš odplul izpred Vladivostoka, da bi branil Port Artur, in mislim gospoda moja, da še enkrat napol-

nimo čaše in jih izpraznimo na zdravje slavnega admirala Marakova, ki bo na morju premlatil Japonce, kakor bom storil jaz z njimi na kopnem!

Viceadmiral Virent dvigne svojo čašo in vzklikne svečano:

— Naj živita oba junaka bodoče vojne, njegova carska visokost knez Aleksej in admiral Marakov! Živela! Živela! Živela!

Čaše so zažvenketale.

Vsi častniki so vzklikali za svojim starim tovarišem. Samo eden je ostal miren na svojem prostoru. To je bil človek visoke postave, plave, že nekoliko posivele brade in ves izraz njegovega obraza je govoril o neruskem poreklu. Njegove modre oči so izdajale isto kakor inteligentni in prijetni obraz, v katerem so bila vklesana energična usta.

— Kaj pa vi, general Štesel! — se obrne knez Aleksej k molčečemu. — Zakaj se nočete pridružiti našemu slavju!

— Že nekaj časa vas opazujem in zdi se mi, da ste že nekaj dni vedno zelo slabo razpoloženi.

— Ali smem odkrito govoriti, carska visokost? — vpraša general Štesel.

— Govorite, prosim — vzklikne veliki knez — vem sicer da vidite bodočnost vso črno pred seboj, toda ne morem reči drugega kakor da ste hraber in svoji službi vdan vojak in jaz vam dovoljujem govoriti, povedati smete vse kar vam leži na srcu!

— Dobro torej — vzklikne Štesel, medtem ko so drugi molčali in ga smehljuje se, nekateri pa sočutno gledali — jaz ne morem nikakor deliti z vami vaših radostnih upov!

Carska visokost mi je malo prej dejala, da sem črnogled, vendar sem to samo radi tega, ker sem previdni!

— Previdnost prav za prav ni največja krepost, ki bi morala krasiti vojaka! — pristavi veliki knez pogljiivo.

— Naj mi oprostite carska visokost, toda jaz mislim, da mora biti vojaku, ki je postavljen na tako nevarno mesto, kakor smo mi, previdnost največja dolžnost!

— Že dalje časa sem v Port Arturju, Japonci sem opazoval in spoznal, da v izumih niso ostali daleč za nami. Bojim se, da nam bo ta sovražnik strašen in da bomo potrebovali vso hrabrost in upornost, da ga bomo lahko premagali.

— Radi tega bi želel opozoriti vašo carsko visokost na največjo previdnost in predvsem bi prosil, da bi se služba v pristanišču izpolnjevala najvestnejše.

— Te besede pomenijo nekakšno očitanje menit, — vzklikne jezno viceadmiral Virent. — Mislim, da se mi še ne treba izpostavljati kritiki gospoda generala Štesela!

— Ne govorim nikakšnih praznih stvari — odvrne Štesel, ne da bi si pomišljal četudi samo za hip, — sam sem se prepričal, da se služba v pristanišču površno opravlja, posebno straža na trdnjavah in svetilnikih. Mornarji kakor vojaki zapuščajo ladje, ne trdim da z dovoljenjem gospoda Virenta in se potikajo po dvomljivih krémah Port Arturja in se vračajo šele proti jutru pijani na svoje ladje.

— Če bi sovražnik nepričakovano napadel Port Artur, ne smem niti pomisliti na katastrofo, ki bi se utegnila pripetiti. To sem govoril odkritosrčno, ker želim svojo domovino obvarovati nesreče. Namen pa, da bi hotel ukazovati gospodu viceadmiralu Virentu ali pa ga klevetati pri vaši carski visokosti je še daleč od mene!

— Če hočem vam to verjamem, lahko pa tudi ne, — vzklikne viceadmiral Virent. — Sicer pa, gospod general Štesel, za to trditev mi boste morali še odgovorjati!

— Kakor želite, gospod viceadmiral, — odvrne Štesel mirno in hladno. — Vedno me boste našli pripravljene, da zastopam to, kar sem vam sedaj tukaj povedal!

— Mir, gospoda, — vzklikne knez Aleksej, ki je stopil med oba častnika, ki sta se drug drugemu sumljivo približala. — Mislim, da smo vsi pili malo preveč šampanja in zato je po mojem mnenju čas, da se razidemo!

Ostanite z Bogom in hvala vam za ovacije, ki ste mi jih priredili ob priliki mojega rojstnega dne!

Milostna kretnja državnika — in častniki odidejo iz sobe, obešenem pa iz palače državnikove.

Vsi so se držali odaljeni od Štesela, kolikor so se mogli, nihče ni hotel priti z njim v dotiko. Vsi so bili prepričani, da mu je njegova odkritosrčnost pomagala, da je padel pri knezu v nemilost in smatrali so ga že za izgubljenega.

Štesel ni sedel v sijajno ekvipažo z vsemi ostalimi, zapustil je knezovo palačo in odšel po portarturških ulicah proti svoji hiši. Imel je svojo lastno hišo daleč v predmestju, v bližini visoke skale, na kateri je bila zgrajena trdnjavica, ki se je imenovala Zlata vrata. To je bila prijazna hišica v kateri je stanoval z svojo soprogo in hčerko.

Neposredna bližina morja ki se je tu zajedalo v ce-

Utrinki iz nase nove domovine

Prostoslav Savinjski:

LOTERIJSKE DOGODIVŠČINE

(Nadaljevanje)

To kar sledi se je pa dogodilo že pred 17 leti. Kar nič mi ni treba zamolčati imena ker je glavni junak gotovo že pod grude, saj je bil takrat že približno šestdesetletnik, statistika pa nas uči da izmed 171 smrtnikov doseže samo eden 77 let.

Na dalekem jugu buenosaireske provincije leži prostrano in napredno mesto Tres Arroyos, ki je že takrat štelo okrog 50.000 duš. Mesto je važno poljedelsko ter živinorejsko središče, poleta pa se mu dali okoliški kmetje, ki so po veliki večini danske narodnosti; Danci pa so znani kot najnaprednejši poljedelci na svetu, posebno v mlekarstvu jih nihče ne poseka.

V tripotoške mestu je nad četrtoletja tlačil svoj kovaški meh Don Sebastian Weissenburger, trdonemški priimek, ki ga ne smemo dati v usta kakemu argentinskemu otročaju celo odraslim ne. Saj ga pa tudi nihče po imenu klical ni, po vsem mestu in širni okolici je bil znan kot "Don Sebastian". V zibelko pa so položili dona Sebastiana v Tamswegu

na Solnograškem, tam kjer so za časa ranjke Avstrije (pa morda še tudi danes) gojili slavno pingavsko konjsko pleme. Ob pingavskih šimlih se je Don Sebastian do dobra naučil čestite kovaške obrti ter prišel v Argentino še ob pravem času, ko je ta obrt še imela zlato dno. To ti je bila slika pred 20 in več leti pred Don Sebastianovo kovačnico, ko je imel po 5 pomočnikov ter je pred njegovo delavnico stalo po 25 do 30 konj kakor na semnju. Desetaki in petdesetaki so kar tako leteli v kovačnico kot lastove v gnezdo. Po en peso podkev, po 30 konj na dan, po štiri podkve vsak konj znaša po ljudskošolskem računu 120 pesov na dan. Zato je pa Don Sebastian te pesičke nalagal v svetle hišice v Tres Arroyos, in zemlje je imel zunaj mesta več kakor kakšna starokrajaska fara. Pa darežljiv je bil kot sveti Jurij in mu vzlic temu premoženje ni šlo nizdol. V njegovi hiši je vihtela domače žezlo Lizika, dobrodušna Saleburžanka, ki se vzlic četrtoletja Argentine ni priučila jeziku nove domovine, zaradi česar tudi ni bila opravljiva in besedična, marveč je čepela ves dan doma kakor kakšna mumija. Gost, ki je prišel gospej Liziki na dogled, se je moral pokloniti široki omari kjer so se leto in dan

šibili kolači in potvice, ki so jim drugarile krače in klobase. Klet je bila vedno dobro založena s par sodov belega vina; aj belo vino to je bila Don Sebastianova slabost, pravil mi je, da na Pingavškem ne pijejo družega vina kot belega, seveda kedar imajo evenka zanj. Vseh omenjenih blagov božjih je bil deležen v izobilju vsak gost, ki je prestopil prag Don Sebastianove hiše. Omembe vredno je, da je imel naš junak hčer-edinico, ki je bila poročena z nekim Dancem — estancijerjem.

Po tem opisu Don Sebastianovih gmotnih razmer boste soglašali da nikakor ni bil potreben glavnega dobitka.

Ko sem jaz spoznal Don Sebastiana je bil baš v cenitu kakor solnce opoldne. Slutil pa je že pogubo svoje obrti, kajti večkrat mi s žalostjo je omenil, češ kaj bo s kovaštvom kedar bodo beneinasti konjički preplavili deželo?!

(Dalje prihodnjič)

Trgovina vina in jestvin

Cen. rojakom se priporočata brata

KURINČIČ

ulica CHICLANA 3899, vogal Castro
U. T. 61-3681 — Buenos Aires

Telefonična in druga naročila se dostavljajo na dom

Ob nedeljah vhod Castro 2296

lino majhen vrtič, ki ga je štesel sam negoval, čez vse pa prijetna osamljenost so ugajali generalu, da si je tukaj osnoval svoj dom.

V to prijetno in prijazno hišico stopi sedaj štesel. — Dobro došel oče! — vzklikne krasni dekliški glas. — Ah, kako lepi je to, da si že prišel domov! Bali sva se že, da boš moral ves večer ostati tam preko v knezovi palači.

Dražestna mlada deklica stara kakšnih osemnajst let, je hitela po pregrajenih stopnicah generalu naproti, pomagala mu je pri slačenju plašča, pa tudi meč, ki si ga je odpasal, mu je vzela iz roke.

In general je odšel po stopnicah v sobo kjer mu je njegova še vedno lepa žena prišla naproti in mu prisrčno stisnila roko.

— Ah, moji dragi, — spregovori general štesel — kako sem vedno srečen, kadar sem pri vaju! Lažje mi je pri arcu in nikakih skrbi ne čutim več! Dovolita, da vaju poljubim, vaju, ki mi lepšate življenje, tebe, moja mila Marija moja zvesta življenjska spremljevalka in tebe, krasna Ljudmila, sladki dekliški cvet!

General si pritisne istočasno ženo in hčerko na prsa, oni pa sta mu obsuli obraz s poljubi, — to je bila krasna slika rodbinskega življenja.

V česelovi hiši niso vladali ruski običaji, temveč nemški. On je bil sicer rojen v Rusiji, toda nemškega porekla, njegova soproga pa je bila rojena Nemka. Ona je bila hčerka neke pruske plemiške obitelji in je ob priliki nekega obiska pri svojih sorodnikih v Rusiji spoznala svojega moža.

— In sedaj mislim na to, — nadaljuje štesel in v skrbeh pogladi svoje soprogo in hčerko po glavi, — da se bom moral kmalu o dvaju ločiti, da vaju ne bom dolgo ali pa morda nikoli več videl!

— Kaj vendar govoriš? — ga vpraša Marija začudeno. — Čemu se baviš s tako nemogočimi mislimi? Zakaj bi se moral ločiti od naju? Ali nameravaš odpotovati, ali si morda premeščen?

— Jaz ostanem v Port Arturju, — odvrne čtesel, — toda ve, mili moji, ve morate odpotovati!

Začudeno se spogledata Marija in Ljudmila, potem pa vzklikne generalova soproga s čudno izpremenjenim glasom:

— Zakaj morava odtod? Ti govoriš v zagonetkah, izražaj se jasnej!

— Zaupal se vama bom, — reče štesel in odpelje obe ženi k divanu ter sede z njima nanj.

Jutri odpluje iz našega pristanišča trgovska ladja,

ki je namenjena v London. S kapetanom, ki mi je prijatelj, sem že govoril in on mi je obljubil, da vaju bo vzel s seboj!

— V London? — vpraša Marija začudeno. — Kaj bova mi dve v Londonu?

— Marija, doslej sem ti tajil, ker nisem hotel, da bi solnčne žarke pogljal predčasno iz svoje hiše. Sedaj pa je popolnoma resno in takoj moram govoriti o tem.

Vojna nam je mnogo bližja, kakor si morda vidva in marsikateri prebivalec Port Arturia to misli. Lahko nam jo nanovejo jutri, lahko pojutrišnjem, morda šele čez osem dni, toda temni vojni oblaki ne bodo dalje viseli nad nami. Tu v Port Arturju se bo odločila usoda Rusije.

Če hočejo Japonci zmagati si morajo osvojiti to mesto, jaz pa sem prepričan, da bodo preobrnilo nebo in zemljo, da bi dobili Port Artur v svojo oblast. Ta trdnjava bo morala kljubovati strašnemu obleganju, smrt in prepašt bosta gospodarila na ulicah. Poleg tega pa še druge težkoče obleganja, strašno pomanjkanje, glad, strašne kužne bolezni, ki so vedno zveste spremljevalke vsake vojne nanosilec pa bi utegnili izbruhniti požar, ki bo opustošil vse mesto — ne, ne, Marija, to ni za nežne žene pa tudi jaz sam se bom lahko mirneje boril ko bom vedel, da sta vidve na varnem! Radi teza te prosim, mila moja Marija, priravnita se z Ljudmilo k akorašniemu odhodu!

Vzemi s seboj samo najpotrebnejše. Zedaj zjutraj odidita na krov ladje, — Bog pa bo dal, da se bomo zopet videli! Kajti usoda ne more biti tako strašna, da bi nas ločila,

— Usoda ni strašna, dragi mož — odvrne šteselova soproga s krepkim glasom, prizadevala si je, da bi premagala solze — ti pa si šuden, kajti sicer nama ne bi mogel kaj takšnega predlagati! — Mar naj bi te zapustili, ko pa veva, da je tvoje življenje vsak dan, da, vsako uro v nevarnosti?!

In ti si domišljiaš, da bi imeli samo trenutek miren, da bi sploh mogli živeti brez tebe? Ljudmila, povej, ali hočeš zapustiti očeta in sama odpotovati na varno?

— Mati, ti me žališ s takšnim vprašanjem — vzklikne dražestna deklica in ključovalno dvigne glavo s svojimi lepimi temnimi lasmi.

— Pridi na moje sree, moja ljubljena hčerka — vzklikne gospa štesel veselo. — Drugega odgovora nisem niti pričakovala od tebe! No, sedaj bom pa jaz dala očetu odgovor!

Četudi bi bil Port Artur mesto najstrašnejšega puštojenja — nadaljuje gospa štesel s svečanim glasom, vstane z divana in stopi z bleščočimi očmi pred svojega moža, — če bi smrt strašno gospodarila, jaz se ne bom nikdar ločila od tebe! Vojakova žena sem, ti si to pozabil, in moja dolžnost je, da vztrajam pri svojem soprogu do konca.

— Sicer pa — zašepete Marija skoraj nežno — mar žene nismo vam možem potrebne? Kdo vam bo zdravil rane, ko se boste krvavi vrnili iz boja? Kdo vas bo negoval, ko boste zboleli, kdo bo skrbel, da boste ostali zdravi pri hrani, ki vam bo potrebna? To so naloge, ki jih moramo izpolniti me žene — iz Port Arturja.

In ko bodo vaše vrste zmanjšane ko vas ne bo dovolj da bi dvignili nove nasipe, vernj mi, mož moj, tudi me žene bomo za to uporabne. Kajti četudi je v mirnem času žena slabotna, četudi zaostaja v odločnosti za moškimi, ji zraste v nesreči pogum in ona ne zaostaja za moškimi!

Zdajci si potegne štesel ženo na prsi in vzklikne:

— Kdo je na svetu bogatejši od mene? Ali ni moja najplemenitejša žena, k temu pa drago in milo dete? Da, dragi moji, vidve ostaneta pri meni! Ne puščam vaju od sebe! Naj pride karkoli, mi ostanemo skupaj! Četrto ure pozneje je sedela mala obitelj pri čaju in medtem ko je gospa štesel nalivala iz samovarja lepo dišečo tekočino v skodelice, vpraša Ljudmila svojega očeta:

— Ali res misliš, da je ta strašna vojna neizogibna?

— Da, neizogibna je, dete moje — odvrne general — če sploh hočemo dovoliti, da vojne morajo obstojati!

Na žalost se marsikateri narodi še vedno ne morejo srečati na mostu razuma, kakor vidimo, ne morejo se na miren človeški način zediniti, še vedno morajo meč odločevati, kateri izmed dveh narodov je močnejši!

Kdo pa nosi krivdo, če bo ta vojna nastala? vpraša Ljudmila.

— V svoji hiši govorim lahko odkritosrčno in brez skrbi — odvrne štesel. — Na žalost moram reči, da so Japonci prisiljeni k vojni. Ta delovni in pridni narod ni napravil Rusiji nikdar ničesar žalega, toda gospoda v Petrogradu je nenasitna v svojem pohlepu po zemlji!

(Nadaljevanje)

PRAVILA

Zveze Slovenskih Prosvetnih, Delavskih in Gospodarskih društev v Južni Ameriki

(Nadaljevanje iz šte. 319 Slov. Tednika z dne 28.9.1935)

a) Zveza ima svoje glasilo, katero urejuje od odbora postavljen urednik a upravlja en član odbora. Obema določi plačo odbor. Pisanje lista nadzoruje odbor, za kar mora imeti mesečne, oziroma potrebne, sestanke katerim prisostvujeta tudi urednik in upravnik. Smer lista mora biti vedno v skladu (smislu) druge točke teh pravil in se ne sme nikdar oddaljiti od tega.

Člen 7. Kongres (Občni zbor Zveze)

a) Kongres Zveze je najvišja inštanca, na katerem delujoči odbor poda poročilo o delovanju Zveze, sprejema predloge učlanjenih društev in članov istih, po potrebi spreminja pravila ter določa nadaljne smernice in delovanje Zveze.

b) Kongres Zveze se vrši vsake dve leti v prvem četrtletju. Vstop na kongres imajo vsi redni člani učlanjenih društev. Kongres vodi star predsednik ali njegov namestnik. Dnevni red kongresa se objavlja v vsaki številki glasila vsaj dva meseca pred kongresom. Kongres je sklepčen ob vsaki udeležbi in sklepa z navadno nadpolovično večino. Na zahtevo polovice učlanjenih društev, mora odbor sklicati izvanredni kongres.

c) Pri ispopolnjevanju ali spremembi pravil, ostane točka a) pod členom 2, "vedno neispremenjena", dočim se druge točke lahko spreminjajo.

d) V slučaju neprilik, da ne bi bila kaka točka zapopadena v teh pravilih, ima odbor polnomoč, da o tem odloča do prihodnjega kongresa.

Člen 8. Dolžnosti in pravice društev

a) Udružena društva morajo poslati vsaj vsake tri mesece natančno poročilo o društvenem delovanju. Dolžnost društev je tudi dopisovati v glasilo in dajata zvezi predloge, kateri se članstvu zde primerni.

b) Pravice društev so: zahtevati od Zveze da jih v vseh slučajih brani, jim daje na razpolago knjige, dovoli objave vseh društvenih oglasov v glasilu ter zahtevati, da jim Zveza uredi društveno knjigovodstvo, katero mora biti vsaj enkrat na leto pregledano po zvezinem pooblaščenju.

Člen 9. Prenehanje delovanja

a) V slučaju morebitnega prenehanja delovanja katerega iz med učlanjenih društev, pripade vse premoženje istega Zvezi. V slučaju, pa, da preneha Zveza delovati, si izvolijo društva in Zveza, upravni odbor, kateri upravlja Zvezino premoženje eno leto, na kar uredi zadevo v smislu drugega člena teh pravil, če se med tem časom ni obnovila Zveza.

(Konec)

IZKUŠENA BABICA

FILOMENA BENEŠ DE BILIK,

diplomirana na univerzi v Pragi in v Buenos Airesu. Zdravi vse ženske bolezni. vse ženske bolezni. Sprejema tudi noseče v popolno oskrbo na dom.

Ordinira od 9 ure zjutraj do 20 ure zvečer

LIMA 1217, I. nadstr.

U. T. 23 Buen Orden 3389 — Bs. Aires

Društvom

Pripr. Odbor za Zvezo, prav lepo prosi vsa društva naj skličejo članske sestanke, na katerih naj se čita in premotriva pravila Zveze in naj čim prej javijo izid ali sklepe sestankov. Veselilo nas bo, če nam boste poslali Vaše odkrite želje in predloge, katere bomo vedno špoštovali in po možnosti upoštevali. Dolžnost nas vseh mora biti, da delamo na to, da se vse slovensko delavstvo strne v eno samo fronto, s katero bomo lanko branili naše pravice. Vsak naj po svojih močeh pomaga, da se naše želje uresničijo. Naj ne bo slovenskega delavca, ki bi ne bil v enem iz med naših društev, kjer bo vedno dobil dovolj, zabave ter možnosti izobrazbe, katera mu bo odprla oči in pokazala krivico, katero trpijo milijoni in milijoni delavskega ljudstva.

Prip. odbor za Zvezo

D. K. D. LJUDSKI ODER

Vabi

K deseti obletnici svojega obstoja na kateri se uprizori velika socialna drama

"HINKEMANN"

ki se vrši v soboto dne 19. oktobra t.l.

ob 9 uri zvečer

v DVORANI XX SETTEMBRE

ulica Alsina 2832

VSPORED:

Otvoritev, godba

- 1) NN. Slava delu, (moški zbor)
- 2) Vodopivec: Vojak na potu (moš. zbor)
- 3) Betkoven: Večerna (moški zbor)
- 4) N. N. Na straži (moški zbor)
- 6) F. T. Dekle med rožami (oktet m. zbor)
- 7) N.N. Na dan, (deklamacija)
- 8) N. N. Kuplet (tenor solo)
- 9) Ernest Toller:

"Hinkemann"

(Socialna drama)

Po sporedu prosta zabava z bogatim srečolovom in šaljivo pošto

Pri plesu sodeluje orkester in godba

Vstopnina za moške	\$ 1.50
Vstopnina za ženske	„ 1.—
Člani	„ 1.—
Članice prosto	

K obilni udeležbi uljudno vabi

ODBOR

ZUBOZDRAVNICA

Dra. Samoilović de Falicov

in FELIKS FALICOV

Sprejemata od 10 do 12 in od 15—20 ure

DONATO ALVAREZ 2181

U. T. 59 - 1723

Trelles 2534

V dar dobite

na vsakih 6 slik, ki stanejo od 3—6 \$, lepo sliko v harvah

Odprto tudi ob nedeljah.

Atelje MARKO RADALJ

F. Quiroga 1275 in 1407 DOCK SUD

Ing. C. Jekovec,
Buenos Aires

SOCIJALNA STRAN BOJA Z RAKOM

(Dopis "Slov. Tedniku")

VII

"SMRTONOSNI ŽARKI"

V prejšnjem preglednem odstavku smo rekli, da je pomen tehnike za boj z rakom dvojnega značaja. Najpred strokovnega značaja, ker se odvarja z umetnim proizvajanjem takozvanih "trdih" žarkov možnost, da se napade raka v njegovi došlej nepremagljivi trdnjavi v večjih globočinah v telesu, kjer se ga ravno iz tehničnih vzrokov z radijem še ni moglo uspešno napasti. Potem pa gospodarskega torej socialnega značaja, ker nas vodi zaradi večjih stroškov do potrebe zavodov socialnega značaja, ki gospodarski neodvisni od bolnika, morejo istega zdraviti brezplačno, torej ne glede na njegovo večjo ali manjšo gospodarsko moč.

Da bo čitatelju važnost gospodarsko-socialne strani številjk bolj jasna, moramo posvetiti pred vsem nekaj besedi in paznje nevidnim valovom, o katerim smo že parkrat omenili, kako da se je pokazalo, da ubijao racno celico, docim so popolnoma nenevarni za zdravo. Tako da imamo opraviti s pravimi "smrtonosnimi žarki za raka, dočim za bolnika pomenijo resitev njegovega življenja.

Prostor in značaj ten časopisnih člankov nam ne dopuščata, da bi se natančneje poglobili v velezanimivi del prirodoslovne znanosti, ki se bavi z valovi razne vrste. Vendar poskusimo napraviti most od bolj znanega do neznanega, tako da si čitatelj pridobi vsaj glavni pojem o stvari.

S pojava znanosti o valovih in valovanju bo Slovencu najbližji oni del, ki se peča z zračnimi valovi. Ker, koliko je Slovencev, ki ne bi bili pevci? Nekateri zares, drugi pa vsaj tedaj, če se kakšno nedeljo priključijo veseli bratovski — pivcev. Tedaj tudi takšni, če že pijejo, začutijo nepremagljivo hrepenenje, da tudi malo "zapojejo".

Kaj je in kako nastane petje, pa tudi govorjenje sploh? V plućnem mehu nabrani zrak spuščamo v posameznih sunkih in presledkih skozi grlo, kjer se vsled stresljajev zvočne mrenice spremeni v vrsto raznih zračnih valov. Ti se širijo po zraku s hitrostjo okrog 330 m na sekundo. Kadar tak zračni val zadene ušesno mrežico srečnega, ali nesrečnega poslušalca (ta sreča ali nesreča odvisi seve od tega, če prihaja pevski glas od pevca ali pivca), se utis prenese v možgane in poslušalec sliši dotični glas. Če sestoji tak zvočni val iz manj valov, stresljajev, na sekundo, se ima utis globokega tona, in narobe. Če ti udari na uho 256 takih zračnih valov, slišiš glas C1. Če delimo za 1 sekundo preleteli pot od 330 m s tem številom, vidimo da je zračni val tona C1 130 cm dolg. Najvišji pevski ton povzroča zračni val, ki je dolg 2 in pol centimetra, val ostrega žvižga je dolg 1 centimeter in pol. A človeško uho more še razločevati, torej "slišati" zvoke, ki povzročajo zračne valove, kateri zanihajo torej udarjajo nanj po 40.000 krat na sekundo.

Zračnih žarkov, katerih valovi so bolj ali več kratki, kot kar se more tresti, nihati, ušesna mrenica, več ne slišimo.

(Nadaljevanje sledi)

PRIMORSKE VESTI

Demonstracije ob odhodu 11. letnika

Okoli 3000 ljudi spremljalo slovenske fante ob slovesu — številni incidenti z fašisti

Gorica, avgusta 1935. — Poročali smo, že da spremljao zlasti v Gorici, naše fante, ki odhajajo na abesinsko fronto, vedno velike množice ljudi, ker se to često dogaja, so se naša poročila navadno križala in ni bilo v vsem popolnega in jasnega vpogleda. Zato hočemo danes podati na kratko poročilo o dogodkih ki so se razvijali ob odhodu največje skupine slovenskih fantov iz goriške okolice.

Ta dogodek, ki se je razvil v pravo manifestacijo in ki je globoko odjeknil med ljudstvom, bo ostal zlasti oblastem glasen memento.

Takoj v začetku moramo poudariti še vedno izredno in veliko nenaklonjenost ter šovinizem fašistične organizacije napram našim ljudem. Zlasti fašisti, ne tako vojaki in ostala policija so namreč skušali na najbolj brutalen način motiti naše ljudi ob poslavljanju. To dejstvo je vzbudilo med samimi priseljenimi Italijani precej ogorčenja in je imelo tudi posledice, ker, kakor pravijo poročila, so ubili Italijani sami pri javnem vrtu v Gorici par dni po tej manifestaciji enega fašista in enega ranili. Ker oblasti o tem molče, nismo mogli kontrolirati do sedaj tega poročila, vendar upamo, da bomo lahko v kratkem točno poročali ali odgovarja to resnici ali ne.

Kakor smo v začetku omenili se je ob slovesu 11. letnika v Gorici razvila prava manifestacija. Slovenska godba iz okolice je na čelu ogromne povorke spremljala fante do Gorice. Iz vseh vasi iz okolice in gora se je zbralo okoli 500 do 600 nabornikov. Šli so skozi Voljčo drago, št. Peter in po cesti so s jim pridruževali vedno tudi ostali domačini. Do št. Petra je vsa povorka štela že nad 3000 ljudi. Od tu se je razvijala z godbo na čelu, ki je igrala domače koračnice in ob prepavanju domačih pesmi do Podturna. Vsa ta množica je ustavila ves promet.

Pri Podturnu jim je prišlo nasproti več avtomobilov goriskega fašja, v katerih so bili miličniki in pa tajnik goriške policije. Šofer prvega avtomobila, ki je znan pretepač, je napadel takoj enega iz godbe in mu razbil godalo. Toda moral se je ves krvav umakniti. S tem napadom je prišel pretep in miličniki so se morali s svojimi luksuznimi avtomobili kmalu umakniti in bežati.

Povorka je šla dalje. Malo dalje so jih čakali karabinerji, po številu okoli 40, ki so pa

popolnoma drugače nastopili proti ljudem. Pomešali so se med fante in ljudi, ter mirili. Vendar pa niso imeli ničesar miriti, ker so naši ljudje popolnoma brez izzivanja in mirno nadaljevali pot. Kapetan karabinerjev je stopil pred godbo in tako se nadaljevali mirno pot do goriškega korza.

Tu pa so bile vse ulice zastražene po fašistih, ki so z izzivanjem zopet hoteli pretep. Slišalo se je vpitje "Dol s Slovenci!", "Dol z izdajalci!" prepevali domače pesmi ter skušali mirno nadaljevati. Naši se sprva na to niso ozirali in so dalje ljevati pot do kolodvora. Vendar pa so se sem pa tja gruče med seboj udarile čeprav fašisti niso imeli pravega poguma, ker so se bali prevelike mase.

Pred kolodvorom so čakali in stražili vojaki, ki pa niso delali nikakega nasilja. Pustili so na kolodvoru le nabornike, ostali pa so se v manjših skupinah vračali. Med tem pa so opazili tablo, ki so jo nosili na čelu povorke in ki

je imela spredaj napis "Živijo letnik 1911!" zadaj pa karikaturu opice, ki kaže osle. To je razjarilo miličnike in povzročilo pretep, pri katerem je bilo več nevarno ranjenih. Še dolgo so se poznali krvavi sledovi od pretepa na cesti.

Radi pretepanja je bila cesta pred "distretto militare" skoro vsa krvava. Neki višji oficir, ko je videl nezaslišno pretepanje nedolžnih fantov, je fašiste prosil naj že vendar odnehajo, kar seveda niso storili.

Ena skupina, ki se je vračala domov je šla po cesti pod železničkim mostom proti Štandrežu in Mirnu. Pri železniškem mostu jo je čakala patrolja miličnikov, ki je ustavila prvega in ga pretepla z bikovko. Ostali, ki so nato prišli na pomoč pretepanemu, so patrolja z lahko razgurali.

V Mirnu jih je čakala druga patrolja, a ta se je v bojazni za svojo kožo umaknila in pustila fante pri miru. Zvečer so prišli na treh

Dr. J. HANN

ZENSKÉ BOLEZNI — MATERNICA — JAJČNIK — PREZGODNJA ALI ZAKASNJENA PERIODA — BELI TOK — NOTRANJE BOLEZNI ŽELODEC IN DROBŮVJE — GONOREJA, MEHUR, OBISTI
ULTRAVIOLETNI ŽARKI

Klici na dom: U. T. 47 Cuyo 7601 — Sprejema od 3—8 zvečer

Tucumán 2729, esq. Pueyrredón

NIZKE CENE

Ugodno tedensko in mesečno plačevanje

INSTITUTO MEDICO INTERNACIONAL

BRASIL 923

BLENORAGIA in njene posledice

SIFILIS — Kri, živčne bolezni, Srce, Pljuča in Notranje bolezni na splošno

Najstarejši zavod katerega vodi njegov lastnik

DR. D. STIGOL

Sprejema od 9 do 12 in od 15 do 21

Ako hočete biti zdravljeni od vestnega in odgovornega zdravnika
zatecite se na

CLINICA MEDICA CANGALLO

Zdravljenje po ravnatelju dr. A. GODEL

Specijalisti za sigurno in hitro zdravljenje — Blenoragije - Kapavca
AKUTNE, KRONIČNE BOLEZNI IN NJIH KOMPLIKACIJE, ZDRAVLJENJE
PO FRANCOSKIH IN NEMŠKIH NAČINI

SPOLNE (606 - 914)

Krvne in kožne bolezni

ZA SLOVENCE PRVI PREGLED BREZPLAČNA

Ženske bolezni, bolezni maternice, jajčnika, prostate in neredno perilo. — Specijalisti za pljučne, srčne, živčne in reumatične bolezni

ŽARKI X — DIATERMIA — ANALIZE

GOVORI SE SLOVENSKO

Sprejema se od 9. do 12 in od 15 do 21.

CALLE CANGALLO 1542

Dr MILOSLAVICH

Praktikiran na klinikah na Dunaju, Pragi in Parizu.

Zdravi bolezni kože, krvi in spolne bolezni.

Se govori slovensko, nemško in špansko.

PETNAJSTEDNEVNO PLAČEVANJE

GARANTIRANO ZDRAVLJENJE

Zdravnik za notranje bolezni.

Ob nedeljah od 9 do 11 ure zjutraj.

Sprejema: od 11 do 12 i noč 3 do 7 zvečer.

Ulica Reconquista 629

U. T. RETIRO 1852

avtomobilih v Miren policisti, ki pa so se kmalu brez posla vrnili. Karabinjerji sami po vaseh ne delajo velikih sitnosti in nasilja, pač pa so razjarjeni fašisti.

Ker se vojaške oblasti boje od tedaj nadaljnjih sličnih dogodkov, so pričeli nabornike klicati posamič. Vendar pa to popolnoma nič ne moti ljudi, da ne bi teh fantov spremljali na kolodvor v večjih skupinah. Tako je n. pr. nabornike 12. letnika iz Št. Petra spremljalo v Gorico okoli 100 fantov. Seveda je prišlo do pretepa z fašisti in tudi do zasliševanja.

Taki dogodki se vrste sedaj skoro stalno in ni dneva, ko se podajajo fantje v vojsko, da ne bi prišlo do večjih ali manjših incidentov. Do popolne jasnosti prihaja zdaj nasprotje med obema elementoma v Gorici, ki so ga toliko časa skušali prikrivati. Ni čudno, da se ob takih prilikah nekako ponavlja zgodovina, ko se sliši po goriških ulicah spet prepevat znano pesem: "...saj Gorica je slovenska..."

NAPAD TALIJANSKE UČITELJICE NA SLOVENSKE MATERE

Gorica, avgusta 1935. — O žalostnih razmerah, ki vladajo po naših vseh naš list stalno poroča. Ker je slučaj vreden, da se ga zabeleži, ga objavljamo in tudi zato, ker jasno in živo priča o veliki bedi, ki vlada med našim ljudstvom.

V neki mali vasi je učiteljica opazila, ad otroci vidno pešajo. Jela je spraševati otroke, kaj so kosili. "Krompir s soljo" je bil odgovor malone vseh učencev. Naslednji dan je ponovila svoje vprašanje in dobila isti odgovor in tako tudi nekaj dni zapovrstjo. Učiteljica se je na te odgovore razsrdila in dala poklicati matere v šolo na zagovor. Došli materam je začela na dolgo in široko razlagati kako morajo hraniti svoje otroke, hrano menjavati itd. Napadla jih je tako surovo in nesramno, češ, da ne znajo ničesar in kakšne otroke, da bodo

vzgojile.

Lahko si mislimo, kako so boleti ti očitki revne matere, ki si od ust trgajo, da nasitijo lastne otroke s tem kar imajo. Priseljenka tega ne ve, da sicer po naših vaseh ni bilo nikoli izobilja, da pa naši ljudje ob normalnih razmerah niso nikoli stradali, tako kot danes še celo ne.

OBUPNE GOSPODARSKE RAZMERE NA TOLMINSKEM

Gorica, avgusta 1935. — Gospodarske razmere v okolici Tolmina se stalno in rapidno slabšajo. Tudi one vasi, ki so do zadnjega še primerno dobro vzdržale, so začele pešati in danes so, še pred nekaj leti dobri in nekdanji trdni kmetje samo še kolonisti. Goriški mont je za svoja posojila in hipoteke na kmetije, začel prevzemati v last vsa zadolžena posestva. Največ so k temu nalemu padcu pripomogla takozvana brezobrestna posojila, ki so jih da-

jali našim kmetom že pred kakimi desetimi leti, ko so cene zemljišču in pridelkov bile še primerne. Takrat je bilo posojilo vsakomur na razpolago in v neverjetno visokih zneskih. Marsikateri, ki je šel takrat fašistični radodarnosti na lunanice, je postal danes sam zaradi tega žrtev postavljena na cesto.

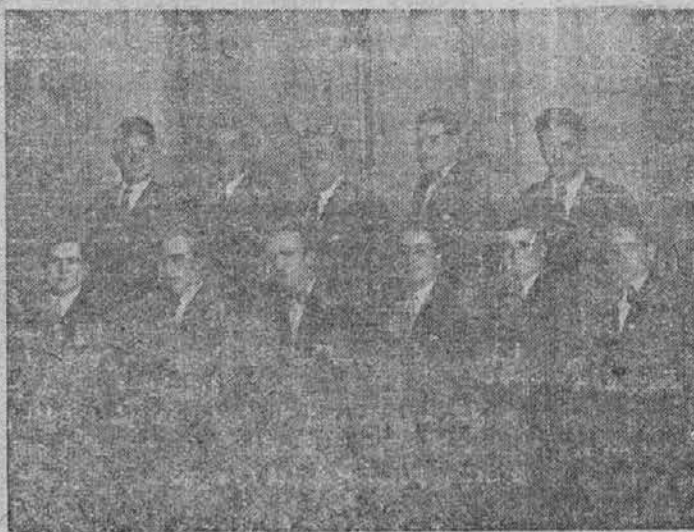
V SPOMIN POK. MONS. LEOPOLDA CIGOJA

V spomin pok. mons. Leopolda Cigoja, duhovnega vodje Malega semenišča, ki je pokopan v Črničah, se bo v Malem semenišču v Gorici zgradila lurdjska votlina s kipom Matere božje. V ta namen se nabirajo darovi.

DRUGA SKUPINA SLOVENSKIH ROMARJEV NA SVETI GORI

Na sveto Goro pri Gorici je prispela pretekli četrtek že druga skupina romarjev iz Ljubljane Romarji, ki jih je bilo okrog 40, so po maši na Gori odpotovali proti Trstu.

Fotografija "LA MODERNA"

Edina in najbolj poznana fotografija v slovenski koloniji.

NOVOPOROČENI! Najboljši in najtrajnejši spomin je lepa in dobro izdelana povečana slika, ki Vam je napravi fotografija "LA MODERNA". Posebne cene z velikim popustom z ozirom na številno slovensko klijentelo.

Poštno slike od \$ 5.— dalje ducat. Obiščete nas lahko vsak dan od osmih zvečer, tudi ob sobotah. — Ne pozabiti!

Fotograf. "LA MODERNA"

S. Saslavsky

Av. SAN MARTIN 2579

Telefon: 59-0522 Bs. Aires

GRAN CLINICA

"CONSTITUCION"

Zastopana po profesorjih specializiranih v najznamenitejših zdraviliščih v Evropi nastavljenih nalašč za zdravljenje slovenske kolektivitete.

Moderne razkuževalnice veneričnih bolezni **BLENORAGIA** zastarela in kronična, naglo in garantirano ozdravljenje.

SIFILIS v vseh svojih stopnjah, moderno zdravljenje.

ENFER-KRI IN KOŽA; — izpahljaji, Eczeme, izpadanje las.

SPOLNA ŠIBKOST (impotencia).

SRCE, pljuča, kašelji, naglo hujšanje.

ŽELODEC težko prebavljanje, črevesje.

GRLO, nos, ušesa, žarki X, diatermia.

REVMATIZEM, Hemoroides, nervoznost.

Rezervirani konsultoriji za ženske, neredno perilo, nosečnost in porodi.

Preiščite se potem naših zdravnikov, da boste dognali njih sposobnost in njih zdravljenje z garancijo za Vaše hitro ozdravljenje.

POPOLNO OZDRAVLJENJE \$ 40.—
tedensko \$ 5.—

PREGLED IN ANALIZE
BREZPLAČNO

Od 9 do 12; ob nedeljah
in praznikih od 19—12.

BDO DE IRIGROYEN 1548 PLAZA CONSTITUCION

Medicina News

Največja klinika v Buenos Airesu. Ordinira 10 zdravnikov specialistov.

12 ODDELKEV

Oddelek za vernične bolezni in sifilis. Plačevanje od \$ 10 dalje mesečno.

Blenoragija. Brezbolestno, gotovo in hitro ozdravljenje.

lišaj, itd. — Porodi, zgodnji porodi, neredno perilo.

Oddelek za ženske. Sprejema zdravnica in zdravnik specialista vsak zase. Za notranje in zunanje bolečine vseh vrst; maternica, ajčnik, čiščenje itd., izpuščaji, lišaj, itd.

Načelnica tega oddelka je zdravnica, diplomirana v Parizu in Bs. Airesu, specialistka v **ŽENSKIH IN OTROŠKIH BOLEZNIH**, z mnogoletno prakso,

KI GOVORI SLOVANSKE JEZIKE

Klinika general. Jetika, srce, želodec, obisti, čreva itd.

Oddelek za jetične. Posebni pregled po novem načinu.

Oddelek žarki X. Radioskopia, radiografija \$ 10 za vsako.

Električni oddelek. Prozorno luč. Žarki ultra violeta infra rudača itd.

Oddelek specialistov za otroke.

Laboratorični oddelek. Razkroj krvi vseh vrst in narave.

Sanatorični oddelek. Dognanje kakoršnekoli bolezni, po nizkih cenah.

Natančni pregled od zdravnike specialista računamo \$ 3.—.

Brezplačen pregled za venerične bolezni

VGODNO PLAČEVANJE

Ordiniramo od 9—12 in od 15—21. Ob nedeljah in prazniki od 9—12.

GOVORIMO SLOVENSKO

28 SUIPACHA 28

Izdajajo: Slovenska prosvetna društva v Argentini.

Za pisanje odgovarja: Uredniški odbor.

Urejuje: Jan Kacin

IZ JUGOSLAVIJE

DA BI TUDI RUDARJI ŽIVELI

Pred kratkem je načelnik II. skupine rudarske zadruga obiskal v Ljubljani rudarskega glavarja Močnika, ki mu je predložil obširna gradiva glede obupnega stanja rudarjev, in kako bi se dalo to vprašanje rešiti.

Rudarski glavar je obljubil, da bo pogoje preučil, vprašanje je, če jih bo tudi izvedel, kar, upamo.

Znano je, da se rudarske družine z očetovim zaslužkom ne morejo nikoli najesti do sitega in da je mnogo otrok vsled pomanjkanja jetičnih, medtem ko premogokopne družbe delajo mastne dobičke.

STAVKA V TVORNICI NA KOLIČEVEM

V Bonačevi tvornici na Količevem je stavka že od 17. avgusta. Navzlic veliki nepustljivosti g. Frana Bonača se ni posrečilo izravnati spora in vse kaže, da ga bo težavno poravnati, ker delavstvo ne ponusti od svoje zahteve, da se mora umakniti iz tvornice dosedani ravnatelj Wultsch, ki je na baie že sam izjavil, da bo tvornico zapustil. Na drugi strani pa delavstvo noče pristati na zahtevo, da nosi primerne posledice tisti, ki je največ kriv, da je prišlo do stavke. Podjetje je vsem delavcem odpovedalo, toda delavci nočejo sprejeti svojih knjžic.

OBLASTVO JE RAZPUSTILO ORJUNO

z utemeljevanjem, da je organizacija prekoračila svoje delovno območje, ker se je udeleževala izključno po vzoru razpuščene Orjune.

SVOJO MATER JE UMORILA

V Zapotoku pod Kureškom se je v soboto ponoči zgodil strašen zločin. 19-letna Amalija Vodetova, edina hči 60-letne kočarice, je umorila svojo mater. Amalija, ki je lepo dekle, bi se morala poročiti 8. t. m. s poljskim delavcem 21-letnim Francem Debeljakom. Fant pa se ji je menda zaradi siromašine začel umikati. Dekle je naenkrat začelo misliti, da se ji fant izmika, ker je njena mati še živa. Zato se je odločilo za strašen zločin. Pozno ponoči je s sedmimi udarci po glavi umorilo svojo mater Marijo. Pri neverjetno sirovem pobijanju je stari ženici brizgala kri iz ran poldrug meter visoko po steni. Orožniki z Iga so zločinko

aretirali in jo privedli v Ljubljano v sodne zapore. Pri zaslišavanju se je mladenka zapletala v protislovja, ki dajo sumiti, da morda z njenim razumom ni vse v redu.

HITLER JE VRNIL SVOBODO LUŽISKIM SRBOM

Enako kot Nemci na Kočevskem v Jugoslaviji, živijo tudi Srbi v Nemčiji kompaktno naseljeni. Tem Srbom je dal Hitler popolno narodno svobodo, samo da se morajo strinjati s režimom.

To seveda nemški listi še posebno povdarjajo, ker imajo interes pridobiti naklonjenost Jugoslavije, da bi bil moralni odpor Slovanov čim manjši.

Krojačnica MOZETIČ

Čenjenim rojakom sporočam, da sem dobil poletne vzorce. Delo prvovrstno, cene zmerne, blago trpežno.

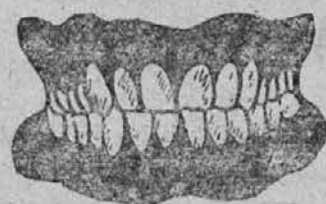
Se priporoča

Sebastjan Mozetič
5019 - OSORIO - 5025
BUENOS AIRES
(PATERNAL)

INSTITUDO - DENTAL - POPULAR

2261 — AV. SAN MARTIN — 2261

Pregled brezpalčno

Izdiranje zob brez bolečin \$ 2.—
Nov način in različne vrste stavljanja zob

KLEPARSKA DELAVNICA

Napeljava vode, elektrike in gasa. (plomería, cinguería, calefacción, electricidad, hojalatería mecánica).

IVAN KOŠUTA in DRUG

Se priporoča

Cucha Cucha 2601 U. T. 59 - 2561
Buenos Aires

Restaurante "OSORIO"

Edino slovensko zbirališče

Vsako nedeljo ples.

Lepi prostori, pripravno za svadbe
CENE ZMERNE — Prenočišče po 70 cent.

Se priporoča lastnik

EMILIO ŽIVEC
OSORIO 5085 PATERNAL

Slovenske Gosnodinje in Kuharice

Zahtevajte po vseh almaceni slavnostne izdelke tvornice za živila "Tkas", kot so gorčica (mostaza) pecilni prašek (polvo para hornear), malinovec (jarabe de frambuesa), vajnilin sladkor (azúcar avainillada), prašek za puding (polvo para budin). — Vsi oni almacenerji, ki teh izdelkov nimajo, naj jih zahtevajo telefonično: 68 Mataderos 0235. Naročniki iz dežele pa se lahko pismeno (v slovenščini) obrnejo na tvornico:

KUČERA & Cia.

Calle TAPALQUE 5969, Buenos Aires.

DR. S. SCHAVELZON

Vodja klinike v bolnišnici Muniz

VENERIČNE BOLEZNI
NOTRANJE BOLEZNI

GOSPE: Rezervirani prostori.
OŠI - UHO - NOS - GRLO - ŽARKI X
ULTRAVIOLETA - DIATERMIA

Pueyrredón 936

U. T. 47 — 8416

Sprejema od 8 do 10 14 do 16 in 19 do 21.
Ob nedelja od 8 do 9.